

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 02.04.2015
Avaldamismärge: RT I, 23.03.2015, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
11.03.2015 otsus nr 632

Välismaalaste seaduse muutmise ja sellega seoses teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 18.02.2015

§ 1. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevat seadust ei kohaldata Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Sveitsi Konföderatsiooni kodanike ning nende perekonnaliikmete suhtes, kellel on Eestis viibimis- või elamisõigus Euroopa Liidu kodaniku seaduse tähenduses.”;

2)paragrahvi 2 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 9 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) vanema või vanavanema poolt täiskoormusega õppiva täisealise lapse või lapselapse ülalpidamist.”;

4)paragrahvi 43 lõike 1 punktis 6 asendatakse sõna „ja” semikooloniga;

5)paragrahvi 43 lõiget 1 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tulenev õigus Eestis viibida.”;

6)paragrahvi 43 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 8 sätestatud alus on välismaalase Eestis viibimise seaduslik alus järgneva 90 päeva jooksul elamisloa kehtivusaja lõppemise päevast arvates, kui välismaalase tähtajalise elamisloa kehtivusaeg lõppes tähtaja saabumisel.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 8 sätestatud alus on välismaalase Eestis viibimise seaduslik alus järgneva 183 päeva jooksul käesoleva seaduse § 118 punkti 3 või § 181 lõike 1 punkti 6 alusel antud tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemise päevast arvates, kui välismaalase elamisloa kehtivusaeg lõppes tähtaja saabumisel.”;

7)paragrahvi 44 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui välisriigiga on sõlmitud leping viisavaba liikumise kohta või välisriigi kodanike suhtes on viisanõudest loobutud, võib selle välisriigi kodanik Schengeni konventsiooni liikmesriikides, sealhulgas Eestis, viibida kokku kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, kui välisleping ei sätesta teisiti.”;

8)paragrahvi 44 lõikes 3 asendatakse sõnad „kuue kuu” tekstiosaga „180 päeva”;

9)paragrahvi 52 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) välismaalane on 180-päevase ajavahemiku jooksul juba viibinud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil 90 päeva.”;

10)paragrahvi 60 lõikes 3 asendatakse sõna „kuuekuulise” tekstiosaga „180-päevase”;

11)paragrahvi 62²lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui välismaalasele, kes on vastu võetud õppeasutuse bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse või käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, antakse viisa seoses Eestisse õppima asumisega, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel kui nimetatud välismaalasele.

(4) Kui välismaalane on vastu võetud õppeasutuse bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse või käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse ja tal on Eestis viibimiseks seaduslik alus, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.”;

12)paragrahvi 62²lõikes 5 asendatakse sõna „bakalaureuseõppes” sõnadega „rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes”;

13)paragrahvi 78 lõiget 2 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) välismaalane on esitanud selleks taotluse.”;

14)paragrahvi 101 lõikes 1 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus” sõnadega „Valdkonna eest vastutav minister kooskõlastatult Välisministeeriumiga”;

15)paragrahvi 102 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Andmekogu pidamise põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

16)paragrahvi 104 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Välismaalasel, kes viibib Eestis seadusliku aluseta, sealhulgas kellele on haldusaktiga või kohtulahendiga pandud kohustus Eestist lahkuda, on keelatud Eestis töötada.”;

17)paragrahvi 105 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Ilma töötamiseks antava elamisloata võib Eestis töötada välismaalane, kellel on Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud viisa või elamisluba ja kes omab nimetatud liikmesriigis töötamise õigust, kui välismaalase Eestis töötamine on seotud ettevõtte asumisega Eestisse, välismaalasel on seaduslik alus Eestis viibimiseks ning töötamisaeg Eestis ei ületa 90 päeva 12 järjestikuse kuu jooksul.”;

18)paragrahvi 106 lõikes 1 asendatakse sõnad „kuut kuud” tekstiosaga „180 päeva”;

19)paragrahvi 106 lõike 1 punktis 2, § 137 lõike 3 punktis 2 ning § 181 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõnad „õpetaja või õppejõuna” sõnaga „õpetajana”;

20)paragrahvi 106 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;”;

21)paragrahvi 106 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna „kutseõppe” sõnadega „kutseõppe või kõrgharidustaseme õppe”;

22)paragrahvi 106 täiendatakse lõigetega 7–9 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel võib lühiajalise töötamise Eestis registreerida ka juhul, kui tegemist on renditööga kasutajaettevõtja juures töölepingu seaduse § 6 lõike 5 tähenduses.

(8) Renditöö võib registreerida lühiajalise töötamisena, kui Eestis registreeritud tööandja tegutseb renditöö vahendajana ning tööandjal on deposiidis vahendid vähemalt kümne protsendi ulatuses töötasufondist.

(9) Deposiidikonto peab olema avatud Eestis registreeritud krediidasutuses krediidasutuste seaduse tähenduses ning deposiidis peab olema vahendeid käesoleva paragrahvi lõikes 8 kehtestatud määras kogu lühiajalise töötamise aja jooksul.”;

23)paragrahvi 107 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui renditöö registreeritakse lühiajalise töötamisena, võetakse välismaalasele makstava tasu maksmise aluseks tööandja põhitegevusala asemel kasutajaettevõtja põhitegevusala, millel välismaalane tööle asub.”;

24)paragrahvi 108 lõike 1 punkte 4–7 ja 9 täiendatakse pärast sõna „tööandja” sõnadega „või kasutajaettevõtja” vastavas käändes;

25)seadust täiendatakse §-ga 109¹järgmises sõnastuses:

„§ 109¹. Lühiajalise Eestis töötamise registreeringu lõppemine

Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreering lõpeb ajutise viibimisel lõppemisel või elamisloa andmisel.”;

26)paragrahvi 111 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Andmekogu pidamise põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

27)paragrahvi 115 punkte 2 ja 3 täiendatakse pärast sõnu „Eesti kodaniku” tekstiosaga „, eestlase”;

28)paragrahvi 115 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) välismaalane, kellele antakse elamisluba töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil tingimusel, et tal on selleks erialane ettevalmistus, või õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;”;

29)paragrahvi 115 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

„13) välismaalane, kellele antakse elamisluba püsivalt Eestisse elama asumiseks.”;

30)paragrahvi 117 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) käesoleva seaduse §-s 120 sätestatud nõuetele vastav ravikulukindlustuse leping, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.”;

31)paragrahvi 118 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:

„9) püsivalt Eestisse elama asumiseks.”;

32)paragrahvi 120 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Välismaalane, kes taotleb elamisluba või elab Eestis, on kohustatud sõlmima järgmistele tingimustele vastava ravikulukindlustuse lepingu (edaspidi *leping*):

- 1) leping sõlmitakse kindlustusandjaga, kellel on õigus kindlustada Eestis asuvat ravikulukindlustuse kindlustusrisiki;
- 2) kindlustusjuhtumiks on lepingu alusel kindlustatud välismaalasega (edaspidi käesolevas paragrahvis *kindlustatud isik*) kindlustusperioodil toimunud ootamatu ja ettenägematu haigestumine või õnnetus;
- 3) kindlustusandja on kohustatud kindlustatud isikule hüvitama kindlustussumma ulatuses haiguse või õnnetuse tagajärjel tekkinud meditsiinilisel vajalikul ravikulud ning ambulatoorsete uuringute kulud, mida tehakse kindlustusjuhtumi tuvastamiseks ja ravi määramiseks;
- 4) kindlustussumma aastase kindlustusperioodi kohta on vähemalt 6000 eurot;
- 5) kui pooled on kokku leppinud võlaõigusseaduse § 558 lõike 1 tähenduses ooteajas, ei või see olla pikem kui kaks kuud;
- 6) leping jõustub elamisloa andmisest arvates ja lõpeb elamisloa kehtivusaja lõppemisega, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti;
- 7) kindlustuskaitse kehtib Eestis.

(2) Välismaalasel peab olema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping kogu elamisloa kehtivuse ajal.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping ei pea katma kahju, mis:

- 1) on seotud enne lepingu jõustumist diagnoositud kroonilise või kaasasündinud haigusega, välja arvatud selle erakorraline ägenemine;
- 2) on seotud raseduse, sünnitamise ja sellega seotud raviteenuste, hambaraviteenuste või haigekassa tervishoiuteenuste loetellu mittekanatud tervishoiuteenuste kasutamisega;
- 3) tuleneb liiklusõnnetusest ja mille hüvitab liikluskindlustuse kindlustusandja;
- 4) on ravikulukindlustuse lepinguid sõlmivate kindlustusandjate kindlustustingimuste kohaselt tavaliselt välistatud rahvusvahelise kindlustus- ja edasikindlustuspraktika tõttu.

(4) Kui kindlustatud isik muutub kindlustusperioodi jooksul ravikindlustuse seaduse alusel kindlustatuks või kindlustatuga võrdsustatud isikuks, ei ole kindlustusandjal lepingu täitmise kohustust ulatuses, milles kindlustatud isikul on õigus ravikindlustushüvitisele ravikindlustuse seaduse alusel.

(5) Kui kindlustatud isik muutub kindlustusperioodi jooksul ravikindlustuse seaduse alusel kindlustatuks või kindlustatuga võrdsustatud isikuks, on pooltel õigus leping üles öelda ravikindlustuse seaduse alusel kindlustuskaitse tekkimisest arvates.

(6) Lepingule kohaldatakse võlaõigusseaduse 27. peatükis ravikulukindlustuse lepingu kohta sätestatud, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti. Elamisloa kehtivuse ajal ei kohaldata lepingule võlaõigusseaduse §-s 559, § 561 lõikes 1 ja §-s 562 sätestatud.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohustusliku kindlustuse nõude täidab muu isiku poolt sõlmitud ravikindlustuse või kollektiivse ravikindlustuse leping, milles välismaalane on märgitud kindlustatud isikuks ja mille järgne ravikulukindlustuse kindlustuskaitse vastab käesolevas paragrahvis sätestatule.

(8) Kui ravikindlustuse esemeks on lisaks ravikulukindlustusele muu ravikindlustuse liik, siis seda osa lepingust ei käsitata kohustusliku kindlustusena kindlustustegevuse seaduse tähenduses ning sellele ei kohaldata käesolevas paragrahvis sätestatud.

(9) Välismaalasel ei ole käesolevas paragrahvis sätestatud lepingu sõlmimise kohustust välislepingus sätestatud juhul või juhul, kui ta on ravikindlustuse seaduse kohaselt kohustusliku ravikindlustusega kindlustatud isik.”;

33)paragrahvi 126 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tähtajalise elamisloa andmisest keeldutakse, kui Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluv liikmesriik kohaldab välismaalase suhtes Schengeni sissesõidukeeldu ning see on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4–23), kohaselt kantud Schengeni infosüsteemi.”;

34)paragrahvi 130 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui välismaalane on elamisloa kehtivusajal või käesoleva seaduse § 43 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tähtaja lõppemisel taotlenud elamisloa pikendamist, uut tähtajalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba, on tema Eestis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.”;

35)paragrahvi 137 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „Eesti kodanikust” sõnadega „või eesti rahvusest”;

36)paragrahvi 137 lõike 3 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „õppimiseks” sõnadega „bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes või”;

37)paragrahvi 137 lõike 3 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;”;

38)paragrahvi 140 lõiget 2 täiendatakse pärast tekstiosa „lõikes 3” tekstiosaga „või 3¹”;

39)paragrahvi 143 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „järgneval kolmel aastal”;

40)paragrahvi 143 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „ning seda pikendatakse mitte kauemaks kui kolmeks aastaks korraga”;

41)paragrahvi 143 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja on olnud abielus vähemalt kolm aastat, pikendatakse elamisluba kõige rohkem kolmeks aastaks korraga.

(2²) Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja on sellel alusel elanud Eestis vähemalt viis aastat, võib seda elamisluba korraga pikendada kõige rohkem viieks aastaks.”;

42)paragrahvi 146 lõikes 3 asendatakse sõna „nelja” sõnaga „kolme”;

43)paragrahvi 149 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja on sellel alusel elanud Eestis vähemalt kolm aastat, võib talle anda tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks käesoleva seaduse §-des 210¹ ja 210² sätestatud kohaldamata.

(2) Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja abielu lõpeb enne kolme aasta möödumist elamisloa saamisest arvates, kuid välismaalase Eestist lahkuma kohustamine oleks talle ilmselgelt liiga koormav, võib talle anda tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks käesoleva seaduse §-des 210¹ ja 210² sätestatud kohaldamata.”;

44)paragrahvi 161 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui välismaalane on saanud tähtjalise elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde ja elamisloa andmise alus on ära langenud, kuid välismaalase Eestist lahkuma kohustamine oleks talle ilmselgelt liiga koormav, võib talle anda tähtjalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks käesoleva seaduse §-des 210¹ ja 210² sätestatud kohaldamata.”;

45) paragrahvi 170 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

46) seadust täiendatakse §-ga 176¹ järgmises sõnastuses:

„§ 176¹. Renditöö

(1) Tähtjalise elamisloa töötamiseks võib anda välismaalasele ka töötamiseks renditöötajana kasutajaettevõtja juures töölepingu seaduse § 6 lõike 5 tähenduses.

(2) Tähtjalise elamisloa töötamiseks võib anda töötamiseks renditöötajana, kui Eestis registreeritud tööandja tegutseb renditöö vahendajana ning tööandjal on deposiidis vahendid vähemalt kümne protsendi ulatuses töötasufondist.

(3) Deposiidikonto peab olema avatud Eestis registreeritud krediitiasutuses krediitiasutuste seaduse tähenduses ning deposiidis peab olema vahendeid käesoleva paragrahvi lõikes 2 kehtestatud määras kogu tähtjalise elamisloa kehtivusaja jooksul.”;

47) paragrahvi 177 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud luba ei ole seotud välismaalase isikuga ning see antakse ühe või mitme töökoha täitmiseks välismaalasega Eestis registreeritud tööandja juures.

(1²) Kui välismaalane taotleb tähtjalist elamisloa töötamiseks renditöötajana, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimusi Eestis registreeritud kasutajaettevõtja töökoha täitmisele.”;

48) paragrahvi 178 lõikes 1² ja § 181 lõike 1 punktis 11 asendatakse tekstiosa „bakalaureuse-, magistri-“ tekstiosaga „rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes”;

49) paragrahvi 178 täiendatakse lõikega 1³ järgmises sõnastuses:

„(1³) Tööandja on kohustatud maksma välismaalasele, kellele on antud elamisloa töötamiseks käesoleva seaduse § 181 lõike 2 punkti 4 alusel, tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalgaga käesoleva seaduse § 181 lõike 8 alusel antud Vabariigi Valitsuse korraldusega nimetatud valdkonnas.”;

50) paragrahvi 180 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tähtjalise elamisloa töötamiseks andmisest keeldutakse, kui tööandjat või kasutajaettevõtjat on karistatud karistusseadustiku §-des 133–133³, 175 või 260¹ sätestatud kuriteo eest ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(2) Tähtjalise elamisloa töötamiseks andmisest võib keelduda, kui:

- 1) välismaalase töötasu ei taga tema toimetulekut Eestis;
- 2) tööandjal või kasutajaettevõtjal on maksuvõlgnevusi;
- 3) tööandjal või kasutajaettevõtjal on karistus käesoleva seaduse §-des 300–302 sätestatud väärteo eest;
- 4) tööandja või kasutajaettevõtja ei ole täitnud seaduses sätestatud teavitamiskohustust;
- 5) muul põhjusel on põhjendatult alust kahelda tööandja või kasutajaettevõtja usaldusväärsuses.”;

51) paragrahvi 181 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus ning teadus- ja arendusasutus on temaga sõlminud võrdustamislepingu, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses.”;

52) paragrahvi 181 lõiget 2 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) töötamiseks käesoleva paragrahvi lõike 8 alusel antud Vabariigi Valitsuse korralduses nimetatud valdkonnas.”;

53)paragrahvi 181 täiendatakse lõigetega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 kehtestatud nõuet, et äriühing peab olema Eestis registreeritud vähemalt 12 kuud, ei kohaldata, kui äriühingu emaaettevõtja on tegutsenud vähemalt 12 kuud ja emaaettevõtja käive aastas on vähemalt kümme miljonit eurot.

(5²) Käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud äriühing peab ühe aasta möödumisel elamisloa andmise päevast arvates täitma vähemalt ühe käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 1–3 sätestatud tingimustest.”;

54)paragrahvi 181 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Tähtajalise elamisloa töötamiseks võib anda ilma Eesti Töötukassa loa nõuet täitmata töötamiseks valdkonnas, milles on Eestis vaja vähendada tööjõupuudust ning võtta Eestisse tööle vajalike teadmiste ja oskustega välismaalasi, et soodustada Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengut. Loetelu valdkondadest, milles on tööjõupuudus, võib kehtestada Vabariigi Valitsus korraldusega kuni kaheks aastaks.”;

55)paragrahvi 181² lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Välismaalane, kes on saanud elamisloa töötamiseks, võib samal ajal töötada mitme tööandja juures, järgides töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud tingimusi.”;

56)paragrahvi 181² lõiked 2–5 tunnistatakse kehtetuks;

57)seadust täiendatakse §-ga 181³ järgmises sõnastuses:

„§ 181³. Renditöötajana töötamiseks tähtajalise elamisloa saanud välismaalase Eestis töötamise erisused

Välismaalane, kes on saanud elamisloa töötamiseks renditöötajana, võib asuda tööle elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja asemel teise kasutajaettevõtja juurde või ühekorraga nii elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja kui ka teise kasutajaettevõtja juurde, järgides töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud tingimusi.”;

58)paragrahvi 182 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Võõrustamislepingut ei pea sõlmima juhul, kui töölepingu sõlmimisel välismaalase ning teadus- ja arendusasutuse vahel on järgitud käesoleva seaduse § 183 lõikes 1 sätestatud tingimusi ning tööleping sisaldab käesoleva seaduse § 184 lõikes 1 sätestatud andmeid.”;

59)paragrahvi 182 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tähtajaline elamisloa töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil antakse, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus ja kui:
1) Haridus- ja Teadusministeeriumi tunnustatud teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevus on vähemalt ühes valdkonnas positiivselt evalveeritud või
2) õppeasutusel on kehtiv institutsionaalne akrediteering või
3) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse kantud asutuse põhitegevusalaks on teadus- ja arendustöö ja
4) välismaalase ning teadus- ja arendusasutuse vahel on sõlmitud võõrustamisleping teadus- või uurimistöö tegemiseks.”;

60)paragrahvi 184 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

61)paragrahvi 185 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui välismaalane taotleb tähtajalist elamisloa töötamiseks renditöötajana, määratakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele töötamiseks antud tähtajalises elamisloas kindlaks ka kasutajaettevõtja.”;

62)paragrahvi 189 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuse muutmiseks ei peeta, kui:
1) välismaalase ametikoht muutub sama tööandja juures käesoleva seaduse § 181 lõike 1 punktides 5 ja 6 sätestatud juhul elamisloa kehtivusaajal;
2) välismaalane asub tööle teise tööandja juurde;
3) välismaalane asub tööle elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja asemel teise kasutajaettevõtja juurde või ühekorraga nii elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja kui ka teise kasutajaettevõtja juurde.”;

63)seadust täiendatakse §-ga 189² järgmises sõnastuses:

„§ 189². Töötamiseks antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise erisus

Välismaalasele antud tähtajalist elamisluba ei tunnistata kehtetuks 90 päeva jooksul välismaalase töötuks jäämise päevast arvates, kui tööandja ütles töölepingu erakorraliselt üles majanduslikel põhjustel töölepingu seaduse § 80 lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhtudel.”;

64)paragrahvi 190 lõikes 2 asendatakse sõnad „kuus kuud” tekstiosaga „180 päeva”;

65)paragrahv 197 tunnistatakse kehtetuks;

66)paragrahvi 203 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) ta on kannatanu või tunnistaja kriminaalmenetluses, mille esemeks on karistusseadustiku §-des 133–133³, 138–140, §-s 145¹, 175 või § 260¹ lõike 1 punktis 3 või 5 sätestatud kuritegu;”;

67)paragrahvi 203 lõike 1 punktid 2 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

68)paragrahvi 208 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tähtajaline elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks antakse prokuratuuri taotlusel kuueks kuni kaheteistkümneks kuuks.

(2) Tähtajalist elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks pikendatakse prokuratuuri taotluses nimetatud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui kaheteistkümneks kuuks korraga.

(3) Kui välismaalane tõendab, et tal on õigus nõuda tööandjalt Eestis töötamise eest saamata jäänud tasu, võib Politsei- ja Piirivalveamet pikendada tähtajalist elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks kuni tasu väljamaksmiseni juhul, kui välismaalase Eestis viibimine aitab kaasa tasu väljamaksmise kohustuse täitmisele.”;

69)seaduse 3. peatüki 1. jao 4. jaotist täiendatakse 9. alljaotisega järgmises sõnastuses:

„9. alljaotis Tähtajaline elamisluba püsivalt Eestisse elama asumiseks

§ 210¹. Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk

(1) Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk on võimaldada Eestisse püsivalt elama jääda välismaalasel, kes on Eestisse elama asunud tähtajalise elamisloa alusel ja kelle püsivalt Eestisse elama jäämine on kooskõlas avalike huvidega.

(2) Tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks võib anda ka välismaalasele, kellel on olnud Eesti tähtajaline või alaline elamisõigus, Eesti pikaajalise elaniku elamisluba või kes on olnud Eesti kodanik.

§ 210². Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise lisatingimused

(1) Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa lisatingimused on:

- 1) välismaalane on Eestis püsivalt elanud viie järjestikuse aasta jooksul vähemalt kolm aastat;
- 2) välismaalane on Eestis hästi kohanenud ja
- 3) välismaalase senine tegevus on olnud kooskõlas talle antud elamisloa andmise eesmärgi ja tingimustega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud tingimusi ei kohaldata välismaalase suhtes, kes on omandanud kõrghariduse Eestis bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes või magistri- või doktoriõppes.”;

70)paragrahvi 214 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „, samuti sooviavalduse tähtajalise elamisloa taotluse erandina Politsei- ja Piirivalveametile esitamiseks”;

71)paragrahvi 214 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „või sooviavalduse”;

72)paragrahvi 216 lõiget 1 täiendatakse punktidega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„5¹) välismaalane, kellel on õigus viibida Eestis ajutiselt käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 8 sätestatud alusel;

5²) välismaalane, kes taotleb tähtajalist elamisluba püsivalt Eestisse elama asumiseks;”;

73)paragrahvi 216 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) välismaalane, kellel puudub mõjuval põhjusel võimalus taotleda elamisluba Eesti välisesinduses;”;

74)paragrahvi 216 lõike 1 punktis 14 asendatakse sõnad „magistri- või doktoriõppes” tekstiosaga „bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes”;

75)paragrahvi 216 lõiget 1 täiendatakse punktidega 14¹–14³järgmises sõnastuses:

„14¹) välismaalane, kes on omandanud Eestis kõrghariduse rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes;
14²) välismaalane, kes omas tähtajalist elamisluba töötamiseks Eestis õppejõuna või teadusliku tegevuse eesmärgil;

14³) välismaalane, kes viibib Eestis seaduslikult, kui ta taotleb elamisluba õppimiseks käesoleva seaduse § 162 lõike 1 punkti 5 alusel;”;

76)paragrahvi 216 lõike 1 punkt 25 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„25) käesoleva lõike punktides 2, 8, 9, 14–14²ja 20–24 nimetatud välismaalase abikaasa, alaealine laps ja täisealine laps, kes ei ole tervise seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema.”;

77)paragrahvi 224 lõikes 1 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus” sõnadega „Valdkonna eest vastutav minister”;

78)paragrahvi 228 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Andmekogu pidamise põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

79)paragrahvi 228 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu „sooritatud toimingute andmeid” sõnadega „ning kohanemisprogrammiga seotud toimingute andmeid.”;

80)paragrahvi 231 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) käesoleva seaduse § 232 lõikes 5 sätestatud tingimustel antud Eesti pikaajalise elaniku elamisluba omava välismaalase suhtes.”;

81)paragrahvi 232 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2 ja 4–6 sätestatud tingimusi ei kohaldata välismaalase suhtes, kes on asunud Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ning kes on elanud ja elab faktiliselt Eestis ning ei ole siit lahkunud elama mõnda teise riiki ning kelle Eestis elamine ei kahjusta Eesti riigi huve.”;

82)paragrahvi 250 lõike 1 punktid 1, 2 ja 4–7 tunnistatakse kehtetuks;

83)paragrahvi 250 lõiget 2 täiendatakse punktidega 4–9 järgmises sõnastuses:

„4) pikaajalise elaniku elamisloa ja selle taastamise taotlemise, andmise, taastamise ning kehtetuks tunnistamise korra ja tähtajad ning taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu;

5) pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks või taastamiseks nõutava legaalse sissetuleku määra;

6) vanuse alampiiri, millest nooremalt isikut ei daktüloskopeerita;

7) loetelu muudest isikutest või isikute kategooriatest, keda ei daktüloskopeerita;

8) pikaajalise elaniku elamisluba või selle taastamist taotleva välismaalase daktüloskopeerimise korra;

9) pikaajalise elaniku elamisloa vormi.”;

84)paragrahvi 253 täiendatakse punktiga 2¹järgmises sõnastuses:

„2¹) ettevõtlus;”;

85)paragrahvi 270 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu „kutsuja kohustused,” tekstiosaga „välismaalase tööandja, kasutajaettevõtja.”;

86)paragrahvi 277 lõike 1 punktis 3 asendatakse tekstiosa „lõike 1 punktidest 4 ja 5” tekstiosaga „lõike 2 punktidest 6 ja 7”;

87)paragrahvi 284 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulud võib välja nõuda tööandjalt, kes on võimaldanud ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, välja arvatud juhul, kui tööandja on täitnud käesoleva seaduse §-s 285 ning § 286 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustused ning ta ei teadnud, et välismaalase töötamise õigust või viibimisõigust tõendav dokument oli võltsitud.”;

88)paragrahvi 285 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tööandja on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit välismaalase tema juurde tööleasumisest, lühiajalise töötamise registreerinud välismaalasega töösuhte aluseks oleva lepingu sõlmimata jätmisest, välismaalase tööle asumata jätmisest, töötamiseks antud tähtajalises elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuste muutmisest, töösuhte aluseks oleva lepingu ennetähtaegselt lõpetamisest ja välismaalase töötamise tegelikust lõpetamisest.”;

89)paragrahvi 285 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

90)paragrahvi 285 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Tööandjal ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamiskohustust andmete osas, mis ta on registreerinud töötamise registris.”;

91)paragrahvi 286 lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tööandja on kohustatud kontrollima, et tema juures töötaval välismaalasel oleks Eestis viibimiseks ja töötamiseks õiguslik alus.

(2) Tööandjal on keelatud sõlmida lepingut töötamiseks välismaalasega, kellel puudub õiguslik alus Eestis viibimiseks või töötamiseks.

(3) Tööandja on kohustatud lõpetama lepingu välismaalasega, kellel puudub õiguslik alus Eestis viibimiseks või töötamiseks.”;

92)paragrahvi 286 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui välismaalane teeb Eestis renditööd, on kasutajaettevõtja kohustatud kontrollima, et tema juures töötaval välismaalasel oleks Eestis viibimiseks ja töötamiseks õiguslik alus.”;

93)seadust täiendatakse §-ga 286¹järgmises sõnastuses:

„§ 286¹. Tööandja kohustused ebaseaduslikult riigis viibiva välismaalase töölevõtmise korral

(1) Tööandja, kes võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, on kohustatud maksma kogu välismaalasele maksmata jäänud töötasu, sealhulgas töötasust kinnipeetavad seaduses ettenähtud maksud ja maksed, ning vajaduse korral kulud, mis kaasnevad tagasi pöördunud või tagasi saadetud välismaalasele maksmata jäänud töötasu saatmisega. Töötasu ja töötasust kinnipeetavate maksude ja maksete sissenõudmisel eeldatakse, et välismaalane töötas tööandja juures vähemalt kolm kuud, kui tööandja või töötaja ei tõenda teisiti.

(2) Kui välismaalane ei kannu menetluskulusid või lahkumiskohustuse sundtäitmise, sealhulgas väljasaadetava kinnipidamiskeskuses või politsei arestimajas pidamise kulud, on tööandja, kes võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, kohustatud hüvitama nimetatud kulud, kuid kõige rohkem 32 000 euro ulatuses.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud välismaalase lahkumiskohustuse sundtäimisega seotud kulud ei nõuta tööandjalt välja juhul, kui tööandja on täitnud käesoleva seaduse §-s 285 ning § 286 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustused ning ta ei teadnud, et välismaalase töötamise õigust või viibimisõigust tõendav dokument oli võltsitud.

(4) Kui välismaalase tööandja on alltöövõtja, kes võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, võib peatöövõtjat kohustada kandma tööandjaga solidaarselt välismaalase lahkumiskohustuse sundtäimisega seotud kulud, maksmata jäänud töötasu ja töötasu maksmisega seotud kulud.

(5) Peatöövõtjat ja tema vahetut alltöövõtjat ning iga järgnevat alltöövõtjat, kellega tööandjal puudub lepinguline suhe, võib kohustada kandma tööandjaga solidaarselt käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud kulud, kui nad teadsid, et tööandja võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud vastutust ei kohaldata, kui tööandja oli peatöövõtjale edastanud enne töötaja tööleasumist kirjaliku kinnituse, et ta täidab käesoleva seaduse §-s 285 ning § 286 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustusi.

(7) Välismaalase lahkumiskohustuse sundtäimisega seotud kulud arvestatakse ja need nõutakse sisse käesoleva seaduse §-s 292 sätestatud korras.

(8) Välismaalane, kellel tööandja võimaldas Eestis töötada, võib töötasu välja nõuda individuaalse töövaidluse lahendamise seaduses sätestatud korras.”;

94)paragrahvi 293 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kui välismaalane teeb Eestis renditööd, on kasutajaettevõtja kohustatud viivitamata võimaldama Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile juurdepääsu tööruumidesse, töötajatele, andmetele ja dokumentidele, mis on seotud selle kasutajaettevõtja juures töötava välismaalasega. Kasutajaettevõtja juures tehtud kontrolli tulemusi arvestatakse kasutajaettevõtja usaldusväärsuse hindamisel, kui elamisluba või lühiajalise töötamise registreerimist taotletakse töötamiseks renditöötajana selle kasutajaettevõtja juures.”;

95)paragrahv 300 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 300. Eestis ilma seadusliku aluseta viibival välismaalasel töötamise võimaldamine

(1) Eestis seadusliku aluseta viibival välismaalasel töötamise võimaldamise eest, kui tööandja ei ole täitnud käesoleva seaduse §-s 285 või § 286 lõikes 1 või 4 sätestatud kohustusi, – karistatakse rahaträhviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahaträhviga kuni 3200 eurot.”;

96)paragrahv 303 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 303. Eestis ilma seadusliku aluseta viibiva välismaalase töötamine

Eestis seadusliku aluseta viibiva välismaalase Eestis töötamise eest – karistatakse rahaträhviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.”;

97)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miinimumnõuded (ELT L 168, 30.06.2009, lk 24–32).”.

§ 2. Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse muutmise

Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse § 5 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Ettevõtlustoetuse võib jätta eraldamata isikule, keda või kelle seaduslikku esindajat on karistatud karistusseadustiku §-de 133–133³, 175 või 260¹ alusel ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.”.

§ 3. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmise

Euroopa Liidu kodaniku seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

„(5) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme suhtes kohaldatakse välismaalaste seaduse 2. peatüki 1. ja 2. jagu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(6) Euroopa Liidu kodaniku suhtes kohaldatakse välismaalaste seaduses sätestatud välismaalase Eestisse kutsuja kohta sätestatud.”;

2)seaduse 4. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 49¹ järgmises sõnastuses:

„§ 49¹. Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme suunamine kohanemisprogrammis osalemisse

(1) Politsei- ja Piirivalveamet suunab Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme, kes on käesoleva seaduse alusel omandanud või kellele on antud elamisõigus või kelle elamisõigust on pikendatud, osalema kohanemisprogrammis.

(2) Kohanemisprogrammi Euroopa Liidu kodanikule ja tema perekonnaliikmele, kes on omandanud elamisõiguse või kellele on antud elamisõigus või kelle elamisõigust on pikendatud, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Kohanemisprogrammiga seotud toimingute andmeid töödeldakse välismaalaste seaduses sätestatud alusel asutatud elamislubade ja töölubade registris.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib kohanemisprogrammis sätestatud ülesande täitmiseks sõlmida olenevalt ülesande olemusest tsiviilõigusliku või halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras.”;

3)paragrahvi 52 lõikes 1 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”.

§ 4. Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmine

Isikut tõendavate dokumentide seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvides 9, 12¹, 15, 19¹, 20, 20², 20⁴, 34²ja 34³asendatakse läbivalt sõnad „Vabariigi Valitsus” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister” vastavas käändes;

2)paragrahvi 12¹täiendatakse lõigetega 2¹–2³järgmises sõnastuses:

„(2¹) Dokumendi võib väljastada isiku esindajale, kui isik on dokumendi taotlemisel volitanud esindajat oma dokumenti kätte saama, esindajal on kehtiv käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud dokument ja tema isikusamasust kontrollitakse biomeetriliste isiku tuvastamise andmete abil.

(2²) Isiku soovil võib dokumendi väljastada posti teel turvalise postiteenuse pakkuja vahendusel. Turvalise postiteenuse pakkuja määrab kindlaks dokumendi väljaandja. Dokumendi posti teel väljastamise kulud kannab isik.

(2³) Dokumendi kasutaja õiguste ja huvide kaitseks võib dokumendi väljastaja nõuda dokumendi väljastamiseks taotleja isiklikku ilmumist või dokumendi väljastamist käesoleva seaduse §-s 12²sätestatud viisil.”;

3)paragrahvi 15 lõike 5 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel registreeritud välisriigis.”;

4)paragrahvi 15 lõike 5 punktist 6 jäetakse välja tekstiosa „kes on registreerinud oma Eestist eemalviibimise ja kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel registreeritud välisriigis.”;

5)paragrahvi 15²lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Andmekogu põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

6)paragrahvi 19 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) Euroopa Liidu kodanikule, kes on Eestis asuva välisriigi diplomaatilise esinduse, konsulaarasutuse või rahvusvahelise organisatsiooni esinduse Eestisse akrediteeritud personal, selle perekonnaliige või erapersonal.”;

7)paragrahvi 20 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Euroopa Liidu kodaniku isikutunnistuse kehtivusaeg ei tohi ületada talle antud elamisõiguse või riigikaitseaduse alusel antud Eestis viibimise loa kehtivusaega või Eestis asuvas välisesinduses töötamise tähtaega.”;

8)paragrahvi 20⁷täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) E-residendi digitaalse isikutunnistuse taotluse võib isik esitada Eesti konsulaarametnikule, kes edastab selle taotleja isikusamasuse kontrollimise ja biomeetriliste andmete võtmise järel läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.”;

9)seaduse 5². peatükki täiendatakse §-ga 20¹²järgmises sõnastuses:

„§ 20¹². E-residendi isikutuvastamise erisused

(1) E-resident ei pea digitaalse isikutunnistuse taotluse esitamiseks isiklikult ilmuma dokumendi väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse, kui ta ilmub isiklikult oma isiku tuvastamiseks või isikusamasuse kontrollimiseks dokumendi väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse taotluse menetluse käigus või dokumendi väljastamisel.

(2) Digitaalse isikutunnistuse väärikasutuse ärahoidmiseks ning dokumendi kasutaja õiguste ja huvide kaitseks võib dokumendi väljaandja nõuda taotluse esitamiseks e-residendi isiklikku ilmumist dokumendi väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse.

(3) Kui e-residendi digitaalse isikutunnistuse taotlus esitatakse e-posti teel, ei pea see olema digitaalselt allkirjastatud, kui taotlejal ei ole Eesti kehtivat digitaalset dokumenti.”;

10)paragrahvi 34¹lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) kolmanda riigi kodanikule, kes on Eestis asuva välisriigi diplomaatilise esinduse, konsulaarasutuse või rahvusvahelise organisatsiooni esinduse Eestisse akrediteeritud personal, selle perekonnaliige ja erapersonal.”;

11)paragrahvi 34³lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Elamisloakaardi kehtivusaeg ei tohi ületada isikule antud elamisloa, elamisõiguse või riigikaitseaduse alusel antud Eestis viibimise loa kehtivusaega või Eestis asuvas välisesinduses töötamise tähtaega.”.

§ 5. Ravikindlustuse seaduse muutmine

Ravikindlustuse seaduse § 5 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kindlustatud isik käesoleva seaduse tähenduses on Eesti alaline elanik, tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel Eestis elav isik, ajutise viibimisalusega Eestis seaduslikult viibiv ja töötav isik, kelle eest sotsiaalmaksu maksja on kohustatud maksma sotsiaalmaksu või kes iseenda eest maksab sotsiaalmaksu sotsiaalmaksuseaduses sätestatud korras, suuruses ja tähtaegadel, samuti nende isikutega käesoleva seaduse alusel või käesoleva seaduse § 22 lõigetes 1 ja 2 nimetatud lepingu alusel võrdsustatud isik.”.

§ 6. Riigihangete seaduse muutmine

Riigihangete seaduse § 38 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹järgmises sõnastuses:

„1¹) keda või kelle seaduslikku esindajat on karistatud karistusseadustiku §-de 133–133³, § 175 või 260¹alusel ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud, välja arvatud juhul, kui hankelepingu eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär või kui hankemenetlus viiakse läbi võrgustikega seotud valdkonnas või kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas.”.

§ 7. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmine

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 10¹pealkiri ning lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 10¹. Rahvusvahelise kaitse taotleja õigus töötada

(1) Rahvusvahelise kaitse taotleja võib Eestis töötada, kui kuue kuu jooksul rahvusvahelise kaitse taotluse esitamisest arvates ei ole temast sõltumatul põhjusel tema taotluse kohta jõustunud otsust.

(2) Rahvusvahelise kaitse taotleja võib Eestis töötada kuni tema rahvusvahelise kaitse taotluse menetluse lõppemiseni.”;

2)paragrahvi 10¹lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 45 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Välismaalane, kellele on antud elamisluba käesoleva seaduse alusel, võib Eestis töötada samadel õigusaktides sätestatud alustel kui Eesti alaline elanik.”;

4)paragrahvi 47 lõikes 2, § 60 lõikes 2 ja § 75 lõikes 4 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister”;

5)seaduse 2. peatüki 3. jagu täiendatakse §-ga 47¹järgmises sõnastuses:

„§ 47¹. Välismaalase suunamine kohanemisprogrammis osalemisse

(1) Politsei- ja Piirivalveamet suunab välismaalase, kellele on käesoleva seaduse alusel antud elamisluba või kelle elamisluba on pikendatud, osalema kohanemisprogrammis.

(2) Kohanemisprogrammi välismaalastele, kellele käesoleva seaduse alusel on elamisluba antud või kelle elamisluba on pikendatud, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib kohanemisprogrammis sätestatud ülesande täitmiseks sõlmida olenevalt ülesande olemusest tsiviilõigusliku või halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras.”;

6)paragrahvi 51 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 77 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „seotud andmete” sõnadega „ning kohanemisprogrammiga seotud toimingute andmete”;

8)paragrahvi 77 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku registri pidamise põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”.

§ 8. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muutmise

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kui lahkumisettekirjutus tehakse välismaalasele, kes töötab Eestis ilma seadusliku aluseta, teavitab Politsei- ja Piirivalveamet teda välismaalaste seaduse §-s 286¹ sätestatud töandja kohustustest ning töövaidluse lahendamise ja riigi õigusabi saamise võimalustest.”;

2) paragrahvi 7⁶ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Välismaalast, kellel on seaduslik alus Schengeni konventsiooni liikmesriigis elamiseks või ajutiseks viibimiseks, kohustatakse lahkuma sellesse riiki.”;

3) paragrahvi 23 lõikes 4, § 26¹ lõikes 5, §-s 26³, § 26¹¹ lõikes 4 ning § 26²⁰ lõike 1 teises lauses asendatakse sõnad „kinnipidamiskeskuse juhataja” sõnadega „kinnipidamiskeskuse juhataja või tema poolt määratud ametnik” vastavas käändes;

4) paragrahvi 26² täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Väljasaadetav on kohustatud läbima kinnipidamiskeskusesse saabumisel tervisekontrolli.”;

5) paragrahvi 26¹⁰ lõike 1 punktist 3 jäetakse välja tekstiosa „, kelle maine osas ei ole kinnipidamiskeskuse juhatajal põhjendatud kahtlusi”;

6) paragrahvi 26¹⁰ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kokkusaamise kestus on kuni kolm tundi. Kokkusaamiste kord, aeg ja ruum sätestatakse kinnipidamiskeskuse sisekorraeskirjas või selle alusel antud Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori käskkirjas.”;

7) paragrahvi 26¹⁵ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 3 ja 4 sätestatud turvaabinõusid võib väljasaadetava suhtes kohaldada reaalse ja vahetu ohu korral.”;

8) seadust täiendatakse peatükiga 4² järgmises sõnastuses:

„4². peatükk VÄLJASAADETAVA DISTSIPLINAARNE MÕJUTAMINE

§ 26²⁴. Distsiplinaarkaristused

(1) Käesoleva seaduse või kinnipidamiskeskuse sisekorraeskirja nõuete süülise rikkumise eest võib väljasaadetava suhtes kohaldada distsiplinaarkaristust.

(2) Väljasaadetavale kohaldatavad distsiplinaarkaristused on:

- 1) noomitus;
- 2) kokkusaamise keelamine;
- 3) sisseostude tegemise keelamine kuni üheks kuuks;
- 4) lahkumisettekirjutusega kohaldatakse sissesõidukeelu kehtivusaja pikendamine, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks lahkumisettekirjutuse tegemise päevast arvates;
- 5) eraldatud lukustatud ruumi paigutamine kuni 48 tunniks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 5 sätestatud distsiplinaarkaristust kohaldatakse korduva ja raske distsiplinaarrikkumise korral.

(4) Raske distsiplinaarrikkumise korral on kinnipidamiskeskuse juhatajal õigus paigutada väljasaadetav eraldatud lukustatud ruumi enne distsiplinaarmenetluse lõpetamist.

§ 26²⁵. Distsiplinaarmenetlus

- (1) Distsiplinaarmenetluse viib läbi Politsei- ja Piirivalveameti käskkirja alusel kinnipidamiskeskuse juhataja või tema määratud ametnik.
- (2) Väljasaadetavat teavitatakse kohe distsiplinaarrikkumisest, milles teda süüdistatakse. Väljasaadetaval on õigus anda selgitusi.
- (3) Distsiplinaarmenetluse käik protokollitakse. Protokollivi vorm ja selles esitatavad andmed sätestatakse kinnipidamiskeskuse sisekorraeskirjas.

§ 26²⁶. Distsiplinaarkaristuse määramine

- (1) Distsiplinaarkaristuse määrab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor või tema määratud ametnik kinnipidamiskeskuse juhataja või distsiplinaarmenetluse läbi viinud ametniku ettepanekul. Distsiplinaarkaristuse määramine vormistatakse käskkirjana ja seda peab põhjendama.
- (2) Distsiplinaarkaristuse määramise käskkiri antakse väljasaadetavale allkirja vastu.
- (3) Ühe ja sama distsiplinaarrikkumise eest võib kohaldada ainult üht distsiplinaarkaristust. Kollektiivsed karistused on keelatud.
- (4) Distsiplinaarkaristuse võib määrata kuue kuu jooksul arvates rikkumise toimepanemise päevast, kuid ühe kuu jooksul rikkumise teadasaamise päevast arvates. Distsiplinaarkaristus määratakse enne väljasaadetava kinnipidamiskeskusest vabanemist.

§ 26²⁷. Distsiplinaarkaristuse täideviimine

- (1) Distsiplinaarkaristus pööratakse kohe täitmisele.
- (2) Distsiplinaarkaristuse täideviimiseks eraldatud lukustatud ruumi paigutatud väljasaadetavat hoitakse ruumis üksinda.
- (3) Eraldatud lukustatud ruumi paigutamisel teostatakse väljasaadetava turvakontroll ja asjade läbivaatus. Väljasaadetava toas olnud isiklikud asjad antakse hoiule ning tagastatakse talle pärast eraldatud lukustatud ruumist vabastamist.
- (4) Eraldatud lukustatud ruumi paigutatud väljasaadetava kutsumine uurimisasutusse, prokuröri juurde või kohtusse ei vabasta teda distsiplinaarkaristuse edasisest kandmisest.
- (5) Lukustatud ruum peab vastama käesoleva seaduse § 26⁵ lõikes 6 sätestatud tingimustele ja tagama väljasaadetava pideva visuaalse või elektroonilise jälgimise.
- (6) Lukustatud ruumi paigutatud väljasaadetaval ei ole õigust liikuda kinnipidamiskeskuse territooriumil käesoleva seaduse § 26⁶ lõikes 1 sätestatud korras. Väljasaadetava soovil võimaldatakse tal vähemalt üks tund päevas viibida vabas õhus.
- (7) Lukustatud ruumi paigutatud väljasaadetava suhtes võib osaliselt või täielikult piirata käesoleva seaduse § 26⁵ lõike 8 kohaldamist, sisseostude tegemist, raadio- ja televisioonisaadete jälgimist.

§ 26²⁸. Distsiplinaarkaristuse kustumine

Distsiplinaarkaristus kustub ühe aasta jooksul arvates distsiplinaarkaristuse määramisest.”;

9)paragrahvi 31 lõikes 1, § 32 lõigetes 1–2, § 32¹ lõikes 1 ja § 33 lõike 3 punktis 2 asendatakse sõnad „valdkonna eest vastutav minister või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgem ametnik” sõnadega „Siseministeerium või selleks volitatud Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus” vastavas käändes;

10)paragrahvi 32 lõikes 1² ja § 32¹ lõikes 2 asendatakse sõnad „valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud Siseministeeriumi ametnik” sõnadega „Siseministeerium või selleks volitatud Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus”;

11)paragrahvi 33¹ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõiget 4 ei kohaldata, kui sissesõidukeelu andmed sisestatakse Schengeni infosüsteemi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4–23), artikli 26 kohaselt.”.

§ 9. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 272 lõiget 6 täiendatakse pärast tekstiosa „50 eurot” tekstiosaga „ja välisesinduses 80 eurot.”.

§ 10. Seaduse jõustumine

- (1) Käesoleva seaduse § 4 punktid 8 ja 9 ning § 9 jõustuvad 2015. aasta 1. aprillil.
- (2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 79, § 3 punkt 2 ning § 7 punktid 5 ja 7 jõustuvad 2015. aasta 1. augustil.
- (3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1, 2, 4–6, 11–15, 18–32, 34–69, 72, 74–78 ja 80–97, § 3 punktid 1 ja 3, § 4 punktid 1–2, 5–7 ja 10–11, § 7 punktid 4 ja 8 ning § 8 punkt 1 jõustuvad 2016. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees